

73

Gondolat

Szerkesztő: Kónya György

Tartalom:

Ha aláírják. ▲ Magyar újságkiadók. ▲ Az Új Barázda és a sár. ▲ Emlékezzünk régiekről. ▲ Magyar Zenevilág 1920-ban. ▲ Láncosék elutaznak. ▲ A „Virradat” hitközsége. ▲ Hat koronaért a „keresztény kurzus védelme alatt.” ▲ Korányi és a tisztviselők. ▲ Heti posta. Ríporiok, feljegyzések.

Megjelenik hetenként.

Budapest, 1920. május 13.

II. évfolyam 20. szám.

Előfizetési díj 1/4 évre:
50 korona.

▲ Kiadja ▲
a Központi
Sajtóvállalat
R. T.

ÁRA

• 4 •

KOR.

Gondolat

Leges

A jogászvilág nélkülözhetetlen szaklapja a

„Magyar Jogi Szemle“

A Magánjog Tára, Hiteljog Tára, Polgári Törvénykezési Jog Tára, Büntetőjog Tára mellékletekkel együtt. Kéthetenként jelenik meg. Kérjen mutatvány-számot. Kiadóhivatal Gerlóczy-u. 11. Kapható még: könyvkereskedésünkben IV., Duna-u. 6. (Klotild-palotában, Belvárosi kávéház mellett.)

Hirdetéseket

a Nemzeti Ujság, Uj Nemzedék, Uj Lap, Gondolat, Képes Krónika és Neue Post-ra felvesz a kiadóhivatal, Budapest, IV., Gerlóczy-utca 11. sz. és a könyvkereskedésünk IV., Duna-utca 6. (Klotild-palota, Belvárosi kávéház mellett.)

Most jelent meg: Dr. FABINYI TIHAMER, a lakásügyek kodifikátora szerkesztésében: az

„Uj Lakbérrendeletek“

ről szóló könyve, amely szakszerű magyarázattal el van látva. — Tárgyalja az érvényben maradt régi és az újonnan kiadott lakbérrendeleteket. — Kapható minden könyvkereskedésben.

OLVASSA

a NEMZETI UJSÁG-ot,
az UJ NEMZEDÉK-et,
a GONDOLAT-ot,
a KÉPES KRÓNIKÁ-t,
az UJ LAP-ot
a NEUE POST-ot és a
MAGYAR JOGI SZEMLÉ-t.

Kiadja a Központi Sajtóvállalat
részv.-társ. IV., Gerlóczy-u. 11.

MOVE Katonai társadalmi hetlap.

A magyar országos véderő-egyesület hivatalos lapja. A tényleges nyugállományú, tartalékos és népielkelő tisztek és altisztek közlönye. Katonának polgárnak egyaránt. Változatos gazdag tartalommal megjelenik minden pénteken. Felelős szerkesztő: Pilch Jenő. Szerkesztő Szombathy Kálmán. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Röck Szilárd-u. 4. Telefon: József 23-84. Előfizetési árak egész évre 96, fél évre 50, negyedévre 25 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BPEST, IV.,
GERLÓCZY
UTCA 11.

Még mindig nem tudja,
hogy a nemzetellen, erkölcs-
telen sajtó juttatta a bolsevista
gajdeszba Magyarországot?

Még mindig nem tudja,
hogy csak a becsületes, őszinte,
komoly, nemzeti keresztény
sajtó mentheti meg jövőnket?

Szerkesztőségi órák
mindennap 10 és 12 óra
között. Kéziratokat nem
adunk vissza. Előfize-
tési ár: egy negyed-
évre 38 K.

Sondolat

Ha aláírják

Ha aláírják, akkor a magyar megtanul egy szót, melyet eddig nem tudott és elfelejt egyet, melyet eddig folyton hirdetett.

Megtanulja ezt a szót: nem és elfelejti ezt: igen.

A magyar állító, alkotó, építő fajta volt ezer éven át. Amint békeesen álmodott a kedves akácái alatt, a gabonaföldje arany gazdagságában, amint tempósan evett, mosolygott, bölcselkedett, tréfált, ő maga volt az élet igenlése, az erő, mely előre viszi a jövőt és tapsol a verőfénynek. Viharosan helyeslő volt a magyar. Minthogy pedig bölcs is volt, nem keserítette életét hiábavaló perpatvarokkal, zenebonákkal és lázadásokkal, csak akkor bugygyant ki belőle a keserűség, mikor százados sanyargatás és hóhérolás után elfogyott a türelme. Rebelleknek nevezték? Micsoda történelmi félreértés. Sajnos, ezerszer sajnos, nem volt az, még mikor annak is kellett volna lennie, mindig csak türt és remélt, mindig csak várt. Viadalban alig mutatta meg az erejét, csak érezte a kellő döntő pil-

lanatban, az újja hegyén. Így történt, hogy a saját portáján testvéresen látta vendégül az oláht, szerbet, tótot, megadta nekik a módot, hogy kifejlesszék nemzeti műveltségüket és a román irodalom például nem Romániában született meg, hanem Erdélyben, a mi papirunkon, a mi gépeinken nyomatták azokat a termékeket, melyeket Romániában tanítottak és tanultak. Ma viszont Bácskában tilos oda irni magyarul, a bolt fölé azt a lázító szót, hogy „fűszerkereskedés”. Ersekujváron puskatussal verik agyba-főbe a magyarokat és az erdélyi egyetemi tanárok vagy a gyalupadnál görnyednek vagy börtönben ülnek.

Ebben a pillanatban világtörténelmi fordulóponton állunk. Ha aláírják azt a sötét merénylettervet, melyet enyhén „békeszerződés”-nek neveznek és országunkat csak pár évre, csak pár hónapra vagy csak pár hétre is abba a szégyenkalodába zárják, melyet a szövetségesek tanácsa szorított köré, akkor ideig-óráig nemcsak a magyar térképet változtatják meg, de gyökerében változtatják meg az ezer év óta változatlanul derülő magyar lelket is. A magyar most igazán lázadóvá és rebellissé válhat, nem szeszélyből

vagy számításból, de szükségszerűségből. Európa minket még nem ismer. Ázsiai vérünk még nem vetett lobbot. De ha az bizonyosul be, hogy mindenki az ellenségünk, akkor mi is mindenkinek az ellenségei, az élet, a nyugalom, a rend gyűlölői leszünk, olyan tüzzel, olyan vak és vad elszánással, melyet még nem láttak a történelemben. Mindenre azt kiáltjuk, hogy: nem. Ami bor volt bennünk, ó, ménes, tüzes bor, az ecetté válik, maró, gyilkos és kaparó ecetté. Ami édes, az keserűvé. Ami jó, az rossz. Eddig simogattuk a gyermekek arcát, nyoszolyát adtunk a vándor idegennek, megosztottuk a falatunkat az éhezõvel. De megtanuljuk majd a másik nótát is. Kacagni a temetéseken, örülni a káron, gajdolni józan fejfel, melegben dideregni, hidegben kigyulni, tettetni, suttogni, tört fenni, ármányt szõni évek hosszú során, arcot változtatni egy pillanat alatt, aludni nyitott szemmel, virrasztani álmosan és mindig egyfelé tekinteni, oda, ahol õk vannak, a gyõztesek, kik élni akarnak s azok fölényével és sértetlenségével bolygatni ezt az életet, akik már nem is akarnak élni, csak meghalni akarnak, a tagadást, a halált akarják. Még nem mutatkozott meg a nyugodt, mosolygó magyar arc a bosszu fényében. De láthatják még a kíváncsiak démoni ragyogással is, sápadtan, vértõl ciromosan, lesve. Jaj annak, aki ezt megismeri, jaj a világnak, mely ilyen kísértetet mer földéznii a béke ellenségéül.

Ha aláírják, akkor ez következik. Akkor számunkra és mások számára is a pokol következik.

Magyar ujságkiadók

A magyar hirlapkiadó^{ok} tisztviselők egyesülete a mult héten fehér asztal mellett — ünnepelte ön magát. A je-

len volt lapok képviselõi kivétel nélkül hangoztatták a sajtó fontos szerepét és hivatását és esküt tettek, ki tudja hányadszor, a magyarságra. Elolvastuk és elkönyveltük nyilatkozataikat, melyeket azonban bizonyos szkepszissel vagyunk kénytelenek fogadni.

Mit jelent a sajtó magyarsága? Mi az a sajtómagyarság?

A zsurnalizmus, mely az egész kulturvilágot hatalmába vette, mely végigterjeszkedik az öt világrész nyilvánosságán, bármilyen nyelven, szellemben, irányban működék, minden tarkasága, látszólagos szétágazása mellett egy határozott faji karaktert tükröztet vissza: a zsidóságot. A pánjudaikus vonás hol halványabban, hol élesebben, de mindenképpen keresztültör minden nemzetek sajtóján. Ott, ahol a nemzeti közszellem egységes és a kapitalizmus még nem virágozott ki teljesen, a domináns vonás kevésbé éles, ott azonban, ahol a kapitalizmus elterpeszkedett, brutális erővel szinte kendõzetlenül búvik elő. Mindenütt a nemzethez való tartozást hangoztatja, mentalitása azonban idegen a nyelvtõl, melyben ír, a szellemi azonosság meglepõen egyforma, mert ha francia, ha olasz,

Szindolat

ha német, ha magyar — ugyanannak a fajnak lelki forrásaiból táplálkozik. A zeitungsjud ott görbül minden íróasztal fölött, az események egységes hatást váltanak ki belőle. Az azonosság ott kezdődik, ahol a nemzeti szempontkülönbség véget ér. Egy bizonyos hőfokon túl ugyanis a zsidó internacionale érdekei érvényesülnek és ez öltözteti csodálatos uniformisba a világsajtót.

Ezek után beszéljünk a sajtó magyarságáról.

A magyar zszurnalizmus a liberális korszakban virágzott ki. Egy félig kész, alig kiépült országot talált, amelyben még alig indult meg a társadalmi kialakulás folyamata. A zsidóság egységes rohammal vette be először a gazdasági pozíciókat, majd a politikai hatalom felé lendült. Gyalogsága a sajtó volt, tüzérsége a bank. A két szerv állandóan összeműködött, a magyar redakciókban a bankérdek mozgatta a zsidógyerekek tollát, aki előretolt őrszeme és tapogató csápja volt a zsidó hatalmi szerveknek, aki mindig a faji érdek szolgálatában állott és nem is akart mást szolgálni. Nem is tudott volna, mert mindenkét azok a törvények tartanak fogva, melyek lelkiségét irányítják. A zsidó kiadó és a zsidó ujságíró sohasem volt, mert nem tudott magyar lenni. Hiába verik a mellüket, soha nem volt és nem is lesz közülük a magyarsághoz. Magyarságuk külső máz, melyet meg tud szerezni mindenki.

A zsidó kiadó mindig faja érdekét szolgálta, sohasem a magyarságét. Ahogy a zsidó ujságíró tönkretette a magyar nyelvet, belehami-

sítván a zsidó szókincset, megbolygatta a magyar mondatszerkezetet, úgy a zsidó kiadó mindig maszkirozta a zsidó tőke manővereit és a közönség felé mint magyar vállalkozást szerepeltette. A zsidó kiadó és ujságíró tolta előtérbe évtizedeken keresztül a zsidó politikust, a zsidó író, a zsidó művészt, új Pantheont épített a libanoni lovagoknak. A magyar sajtó kalapálta bele a magyar köztudatba a zsidó szellemi értékeket, tönkrezsídósított mindent s birtokba vette a magyar szellemi élet pozícióit. A hamisítás, lélekablás, a zsidó hazugság akkora mocsárba fulasztotta a magyar életet, hogy csak az tudott magyar maradni, aki nem vett kezébe magyar ujságot. A zsidóméreg az ujságbetű fecskendőtűin által rágódott bele a magyar olvasóba. Az ifjuság a zsidó sajtó modorát vette fel, viccezett, leszólt mindenkit, kellemetlenkedett és elvesztette hitét. Az apróhirdetés és az ujságbelletrisztika rontotta meg leányainkat, megmérgezte a magyar erkölcsöt. Az uri világszemlélet ugyis bizonyos könnyelműséget hozott, mire rántört a zsidó zszurnalizmus és a magyar-zsidó ujság üzleti és irodalmi része évtizedeken keresztül fröccsentette ránk a fertőt, a poklot, a szennyet. Irodalmi érték helyett giccsot, szellemességet, konstruktív program helyett negációt, zsidócinizmust adott. Ez tette tönkre Magyarországot. Tönkretette a magyar lelket, a magyar gondolkozást. A zsidómagyar sajtó, melynek kiadói a múlt héten egymás keblére borultak, felelős a rombolásért, a tönkreülésért.

Ezek után mi is kocintsuk hozzá poharunkat az ő pezsgőspoharukhoz. Eljen a magyar sajtó! Eljenek a magyar szempontok, melyeket a vacsorázó kiadó urak egymás keblére öleltek.

Még egy szót ehhez az ünnephez. A kiadók a magyar sajtó nevében beszéltek. Ehhez igazán nincs joguk. A sajtót nem a kiadó, hanem az ujságíró képviseli. Higgyék meg, képviseli olyan jól, mint ők. Van annyira zsidó.

Az Uj Barázda és a sár

Két héttel ez előtt felhívtuk olvasóinkfigyelmét az Uj Barázda s megdöbbenéssel figyelmeztettünk mindenkit arra, hogy milyen szomorú perspektívát mutat a kis-

gazdapárt esetleg elkövetkezelhető uralomrajutása. Az Uj Barázda egy hét múlva észrevette a „támadást” és jónak találta, hogy reflektáljon rá. Örülünk neki, mert védekezése csak még jobban megerősíti azt a meggyőződésünket, hogy a kisgazdapárt és az Uj Barázda csakugyan a demagógia erkölcsi alapján áll.

Azzal vádoltuk őket, hogy tervszerűen uszítják még ma is a falut és a várost egymás ellen. Hogy most a város rovására mindent a faluba akarnak tömni, mindent a falunak ígérnek. Hogy a kultúrá-

ról olyan fogalmuk van, hogy fürdő nem kell és az állami színházak városi facér dámák élvezetére szolgálnak. Ezekre a vádakra az Uj Barázda úgy felel, hogy megtámadja a Gondolat-ot és — ó borzalom! — azt írja rólunk, hogy Pesti Futár Nr. 2 va-gyunk. Mintha ezzel aztán minden el volna intézve. Mintha azon fordulna meg, hogy mi a véleménye rólunk Meskó Pál főszerkesztő urnak, ugyanis mint a Hangya igazgatójának, vagy Schandl Károlynak, ugyanis mint a Hangya le-velezési osztályfőnökének és nemzetgyűlési képviselőnek. Nem, kér-jük alázatossággal. Ha azt, amit mi megírtunk, véletlenül a Pesti Futár Nr. 1 írja meg, az akkor is úgy marad igaz, ahogyan meg-írtuk. Még nincs kisgazda-terror, hogy ránk lehessen parancsolni, hogy tartsuk a szánkát, ha netán kellemetlen dolgokat akarnánk ki-köttantani.

A gyámollalan ellentámadás próbálja ugyan szépitgetni azt a mult-kor inkriminált cikkecskét, de csak még jobban belemászik a sárba. Hogy ők akarnak állami színházat, csak „ujabbat nem a tanyai és földművesnép pénzén”, vagyis amíg minden tanyai dülő nincs flaszte-rozva, addig unatkozzanak a vá-rosi facér dámák, mert szó sem lehet az új Nemzeti Színház fel-építéséről. Ötven évig is eltartana talán, amíg kiflaszterozzák az or-szágutakat, tehát addig ne legyen kultúra.

Hiszen éppen attól ijedtünk meg, hogy a kisgazdák egymással meg nem férő dolognak tartják a falusi jólétet és a városi kultúrát, azaz az a programjuk, hogy most egy-előre csak a falu legyen a soros, a kultúra várjon. Igaz, azelőtt a vá-ros tulságosan nagy előnyben volt a falu felett, de viszont ennek a magyar nép nemtörődömsége és igénytelensége volt az oka elsősor-ban. Ha a falu sáros, abból azon-ban még nem az következik, hogy

most a város is legyen sáros, hanem az, hogy se a város, se a falu ne legyen az.

Azután meg nem is egészen úgy van az, hogy az állam csak a kisgazdák és földmivesek pénzéből becéztesse a városokat s a kultúrát. Először is a városok a maguk pótdókjából flasztroztatnak s a budapesti fürdőket a főváros a maga pénzéből vagy hiteléből építette. Még aztán más is fizet adót, nemcsak a kisgazda, sőt éppen a kisgazda az, aki a legnehezebben fizeti. Közönséges rosszakarat azt mondani, hogy pont a kisgazdák adójából épül az állami színház és aszfaltozzák a pesti utcát.

Bizony, kedves Uj Barázda, demagógia ez, akárhányas a száma annak a pesti futárnak, amely ezt megírja. Demagógia, mert az, amit az Uj Barázda ír s amit a kisgazdavezérek hangoztatnak, az egyáltalán nem a „legkeresztényebb földmivesnép politikai megnyilatkozása”. Itt csinálják Pesten ezt a politikát, de nem a földmivesek és a kisgazdák, hanem az új konjunktúrát kihasználni akaró régi agráriusok és a hozzájuk csatlakozott politikai lovagok, akik elhitették a jámbor magyar néppel, hogy no most mindent megszereznek a számára. S itt talán ráhibázott az igazságra az Uj Barázda, mikor beszámíthatatlan beszédnek mondja azt, hogy mi félünk a legsötétebb parasztdiktatúrától. Igaza van, ebben egy kicsit elvetellük a súlykot, a kisgazdapárt uralma nem parasztdiktatura lenne, hanem csak klikkdiktatura. Olyan klikk diktatúrája, amely épp úgy elbolondította a parasztságot, mint ahogyan Kun Beláék klikkje a munkásságot.

Emlékezzünk régiokról

avagy „a' pesti izraelita közönség”
1847-ben

Helmeczy Mihály lapjának, a Társalkodó-nak 1847 január 17-i számában van egy „beküldetett” jelzésű cikk, amely már pokolian mulatságos olvasmány. „A pesti zsidók és uzsora” a címe. „A' pesti izraelita közönségnek 1846-ik évi tél-elő 27-ik napján tartott gyülekezetében az elnökség következő nyilatkozatot terjesztett elő — olvassuk bevezetésül és nyomban utána a következőket:

— Uraim! A' ki éber figyelemmel kíséri azon visszahatást, mely Magyarországon az 1840-iki országgyűlés óta az izraeliták emancipációja ügyében felmerült (már akkor: és az ébredők azt hiszik, hogy most ébrednek!) az bizonyára észreveendi, miszerint annak alapoka egy részről az összetartásban, „egy mindnyájáért s mindnyája egyért” a' mint elég szerencsétlenül rólunk itélni szoktak (ej, ej, a kis hamis elnökség!), másrésztől azon visszaélésben rejlik (ahá, megyünk az igazság felé!), melyet sokan a' magában ugyan jótékony, de minden természetes alap nélkül rendezett (ahá!) telekkönyvi viszonyokat, hitelintézeteket és az életbelépett váltótörvényt s az ez által előidézett uzsoráskodást illetőleg elkövetének.” Az előterjesztés, amely az imént még tiltakozott a zsidó összetartás vádjá ellen, most megvallja, hogy a bajok egyik orvossága — a kellő törvényes intézkedések mellett — az is leend, ha „végre a' haladó kor és műveltség az összetartás elvét megtörni s minden embert saját érdeme vagy érdemtelenége szerint fogja megítélni s akként velök bántani és természetesen az által valamint más

Szondolat

vallásuaknál az uzsoráskodást követő szégyen és gyalázat egyedül csak az illető egyedét bélyegzeni, nem pedig mindazokat, akik azon hitfelekezethez tartoznak.“ Mint tudjuk, a haladó kor és műveltség az összetartás elvét még egyáltalán nem törte össze, sőt! De olvassuk tovább:

„A' magyar izraelita alattvalókat (oh, oh, boldog idők, mikor ők még alattvalók voltak s nem teljhatalmu népbiztosok!) mindig méltányosság szempontja vezérlé (helyes, éljen tehát a numerus clausus) és soha sem valának a' communismus 's birtok-közösség eszméjének pártolóji (no, no, — hiszen a communismust nem is értették ők tavaly sem birtokközösségnek, hanem kizárólagos birtoklásnak!), miként működhetnének tehát jelenleg oly egyoldalulag, hogy az uzsoráskodás által meggazdaguló néhány (?) hitsorsosaik kedvéért az egyedül őket bélyegző gyalázatot közösen magukra vevén, az által polgári felemeltetésüket letiporva szemléljék?“ Az érvelés ugyan nem helyes, de nézzük most már, mi az, ami „tettleges szűkséggé“ vált a pesti izraelita közönység megjavítására.

1. „Az összetartás elve ellen hatni“ — mondja a nyilatkozat. A bajos az, hogy az összetartás elve ellen Löw Immanuel napjáig sem sikerült „hatni“.

2. „A' valóban létező uzsoráskodást, amennyiben az izraeliták által üzetik, meggátolni.“ A hang egészen Friedrich Istváné, de hajh, úgy látszik a kéz mégis csak a hitközségé, mert eddig semmit sem tudott meggátolni.

A harmadik pontban ajáltatik

„egy a' magyar izraeliták erkölcsi viszonyainak nemesbitésére alakulandó egyesület“, amely tudtunkkal még mindig nem alakult meg, ha csak nem a Galilei körre akarnak rámutatni, mint eredményre. Pedig a derék fater, aki a propozíciókat teszi, annyira megy az erkölcsjavításban, hogy a zsidó papoknak és tanítóknak köteleességévé tette „már a zsenge gyermekekben az uzsora, uzsoráskodók és segédjeik ellen iszonyt 's utálatot fölbresztteni.“ Huh, micsoda iszonyt s utálatot ébresztettek a rabbik és tanítók a zsenge gyermekekben, akik azóta mind öreg hadimilliomosokká nemesedtek! A határozat végül kimondja, hogy ez alapeszméket „általányosan mint saját véleményének és meggyőződésének kijelentését tekinti“ s „a' pesti izraeliták becsületes jellemében találja annak legbiztosb zálogát, miszerint vele egyesülten az uzsora elnyomatására kicsinyben úgy mint nagyban (tehát: en gros úgy mint en détail) ernyedetlen buzgalommal 's minden erkölcsi erővel közremunkálni fognak.“ Tegyük le a jó öreg Társalkodót azzal a rezignált megállapítással, hogy vagy őszinte dolog volt ez a határozat s akkor valami egészen más zsidók lakoztak Budapesten 1847-ben, vagy pedig „a legernyedetlenebb buzgalom s minden erkölcsi erő“ sem tudta megmenteni a pesti zsidóságot a tulajdon faji hibáitól, mert a zsidó jó doktor lehet, de magát kigyógyítani a saját zsidóvoltából a legjobb szándékkal sem tudja.

Magyar Zenevilág 1920-ban

Hazamenet az Operaház elé értem, a Nagymező-utcában éjfél után ütött a toronyóra. Képzelték megdöbbenésemet, mikor Liszt Ferenc kőszobra felém mutatva, megszólalt:

— Alljon meg.

Udvarián megálltam és csodálkozva hallgattam, mikor a mester szobra tört magyarsággal következőket méltóztatott mondani:

— Szégyen ide, szégyen oda, de még az a véreb Lukács népbiztos is többet értett a muzsikához, mint ifjabb Flasszics Jula.

A szobor határozottan így mondta: „Flasszics Jula.” Annál rémesebb volt. Idegesen hadartam:

— Én nem tehetek róla, tisztelt mester, talán össze tetszik engem valakivel téveszteni? Én nem is ismerem azt az urat.

Kellemetlenül éreztem magamat. Hirtelen jó éjt kívántam az öreg urnak és futólépésben siettem az Oktogon felé. Megszöktem Liszt Ferenc elől és zavaromban csak a Köröndön jutott eszembe rejtélyesnek vélt esetem kézenfekvő magyarázata: valami gaz zenekommunista tréfált meg. Kétségtelen. Valami gaz zenekommunista bujt a szobor mögé, mert Liszt Ferenc semmi esetre sem nyilatkozott volna ilyen tiszteletlenül és igazságtalanul és szakértelem nélkül ifj. dr. Wlassics

Gyula báró zenei kormánybiztos ur öméltósága szíves közreműködéséről.

Vitán felül áll, hogy kaszinói és billiárd-szabályok szerint elsőrangú férfiak intézik zeneügyeinket. Komisz, destruktív fogás a véletlennek ama szeszélyét érve használni ellenük és ifj. Wlassics ellen, hogy a karambolból népszerű „dupla fals” nemes intézménye — mondjuk — nem egészen egyenesen arányos a muzsika szabályaival. Bár tagadhatatlanul ez a jelenlétkelen nüansz okozza, hogy nem megy minden kifogástalanul, — általában azonban mégis a legnagyobb rend van zenei berkeinkben.

A Zeneakadémián, amely mostanában főiskolává lépett elő, végre újból az a jó Moravcsik helyettes-igazgató ur keveri a hangjegyeket. Mint egykor Mihalovics idejében, most a tiszteletreméltó Hubay igazgatása alatt is a h. igazgató ur páratlan művész-egyénsége vezet a Liszt Ferenc-téri csodagyermekgyárban. Moravcsik itt, Moravcsik ott, újra és folyvást. A h. igazgató ur egyébként szintén előlépett, miután Reinitz zenediktátor már korábban szíves volt az V. fizetési osztályba kineveztetni őnagyságát, aki azóta szigorúan ragaszkodik a méltóságos címhez, mely bizonyára meg is illeti, vagy mi.

Öméltósága nagyon elégedett, szerinte zeneoktatásunk valóságos aranykora ütött ki, mióta a főiskolát sikerült megszabadítani az ugynevezett destruktív elemektől. A Zenei Főiskolán ugyanis renaissance nagytakarítást tartottak, óriási klopfolás, söprés, törölgetés volt s a nagyseprő s a kisbartvis jó vastagon fogott. A tisztogatás lázában, valószínűleg nem ártatlan vé-

Szindler

letlen folytán, a jelen tanévre Bartók Béla is szabadságra seprődött. A szabadságot Bartók kérte, senki se kényszerítette rá, hogy Berlinben hangversenyezzen s ebből az alkalmából tárcacikkében ünnepeltesse magát a berlini destruktív és nem destruktív zenei kritikával. Bartók maga kérte szabadságoltatását és szabadsága nagyon hosszú lesz, még annál is hosszabb. Moravcsik h. igazgató és méltóságos ur, meg Tarnay Lojzi tanár ur majd elvégzik helyette felbeszakadt munkáját, miután Bartók — hála Istennek — már aligha jön haza közéjük. S ha már abba is maradna Bartók „kiszérlete”? Legfeljebb sohasem lesz nemzeti muzsikánk. Elég nekünk 36-ik Rácz Láci és Zerkovitz.

Dohnányi „destruktív” sincs már utban. Ez a Dohnányi zongorista, akit néhány évvel ezelőtt úgy csalt haza berlini pozíciójából valami tájékozatlan és mindent ígérő miniszter, ragaszkodni mert igazgatói kinevezéséhez, melyet épp úgy Berinkey jegyzett alá, mint Moravcsikét vagy Kemény tanár urét. Az érdemes Kemény méltóságoséknak természetesen gilt, a kis Dohnányinak természetesen nem gilt ez az aláírás. Dohnányi legfeljebb tanár lehetne a főiskolán, mások tanterve szerint esetleg még szabad neki tanítani, mankó nélkül nem. Dohnányi nem kért a mankóból, a főiskola pedig természetesen nem kért ebből a Dohnányiból. A főzene-destruktívot, valami Kodály nevűt, aki ugyan állítólag jelent némi színvonalat, holmi hitvallást a művészet nagyságában, szintén letörölgették katedrájáról. Fölöttébb ártalmas ember volt, tehetségének kisugárzásával még Bartók művészi fejlődésére is döntő hatással mert lenni, fontos volt, hogy ártatlan növendékeit ne engedjék Bartók szánalmas sorsára jutni. Kodályért igazán nem kár: gombház.

Kerpely és Waldbauer is kívül rekedtek. Szolidárisak mertek lenni Dohnányival, azt merték mondani,

hogy Dohnányi maradjon az igazgató. Ezért nincs pardon, nem is lehet, nekik se, Kodálynak se, senkinek se. Vizsgálat van, nyolc hónap óta vizsgálják, hogy nem voltak-e kommunisták ezek a gyanús ellenszegülők? Igaz, hogy Kerpelyék például kivándoroltak a kommunól, de majd csak kiderül valami. Ahogyan mi ismerjük a Moravcsik-féle irányzatot, egészen bizonyos, hogy találnak rá formát, mellyel meg lehet szabadítani ezeket a felesleges magyaroknak és keresztényeknek személyében a Magyar Zenei Főiskolát az egész eleven magyar zenétől.

Az Operaházban is a legnagyobb rend van. A műsorról sikerült Bartókot leszorítani, Tangótól is megszabadultak, ellenben Fleischer karnagy urnak igen jelentős sikerei vannak. Ifj. Abrányi igazgató ur pedig egyenesen hérosszá nőtte ki magát az utolsó évadban. Eddig nem is sejtettük, mi mindent tud ez a kiváló művész, Wagnert is, Mozartot is, Verdit is, mindent egyformán jól tud. Próba nélkül is, ha kell. Igazi munkaerő. Csak a létszámcökkentés körül nem tudott eredményeket elérni. Tetszik rá emlékezni, hogy az operaházi tagok létszámának csökkentése volt az az üdítő jelszó, mellyel ifj. Abrányi Kerner István helyett, aki több — lényegtelen! — okból nem helyezte pályatársai elbocsátását, az igazgatói székbe jutott. Ezzel szemben ifj. Abrányi kedélyes és művészi szempontból felbecsülhetetlen igazgatása alatt, melyre az állam néhány hónapon belül tizenötmillió koronát fizetett rá, nemcsak a szeptemberben elbocsátott tagok többsége került vissza az Operához bírói ítéletek és más kényszerítő körülmények miatt, hanem új szerződésekkel is szaporodott a sétáló, szinpadképtelen operai művészek nem csekély tábora. A keresztény irányzat jól megértett szellemében őt jelentéktelen, részben használhatatlan, zsidó származású taggal, Székely Ilonával, Somlyó Aranká-

Szondolat

val, Feszti-Flesch Ellával, Szántóval és Palotaival bővítette ifj. Abrányi a felesleges és be nem vált énekesek létszámát.

A létszámcsökkentés és a keresztény kurzus körül újabb zavarok is vannak az Operában. A legutóbb kinevezett kormánybiztos, ifj. Wlassics báró első hivatalos intézkedésével szintén egy nem keresztény származású énekesnő érdekében avatkozott a műsorba, elrendelvé, hogy Máté Rózi öngagságát sürgősen fel kell léptetni Carmen szerepében.

A Nemzeti Zenedében ellenben szintén minden rendben van. Zichy Géza gróf és „destruktív“ végre nyugalomban van, ami az intézet nyilvános hangversenyén már is éreztette jótékony hatását. A szereplők kilencven százaléka ugyan zsidó volt s bár a műsoron egyetlen magyar számot találtunk, Szendy igazgató ur kissé unalmas kvartettjét, de azért mégis csak mégis rendben van minden a Zenedében is.

Örvendetes zenei hír még az is, hogy Erényi gyógyszerész ur, a sós-borszeszerényi, szeptemberben operát nyit. Mit is csináljon az ember ráérő idejében? Zenei kormánybiztos lesz vagy operaigazgató.

Láncosék elutaznak

Dél a Dunakorzón. — A kiszagdák dicsérete. — Ne vegyél fiam dollárt. — Négyezer koronás cipő. — Egy rokkant katona végigballag a korzón.

Közvetlen melletttem ül a lánckereskedőfelesége —

jobbról, balról pedig az ura. Erős, forró tavaszi dél van, a Dunakorzón színes gomba-ernyők alatt üldögélnek. a lustaság rajongói, a hajókonmatró

zók pipálnak s az illat úgy ömlik át a budai hegyekről, mintha a tornyokból tüzoltók öntöznék végig a szomjas pesti oldalt.

A házaspár rajtam keresztül beszélget. Hogy jelentéktelenségemet figyelemre sem méltatták, azt egy ilyen milliomos párnak meg lehet bocsátani. Ők azonban éppen ilyen fesztelenül csevegtek volna a magyar életről akkor is, ha köztük a királyi palota ült volna a Buchwald széken. Öngagsága többször kinyújtotta apró lábait a Duna felé, mintha lábfürdőt szeretne venni e méltóságos lagunában is. A Mátyás-templom tornyát szellemesen szállkának nevezte. A parlament sem kerülte ki figyelmét. Véleménye szerint hasonlít egy óriási gyufatartóhoz, amelyre oldalt két hamutartót szereltek.

Azt mondja az asszony:

— Fiam, ne vegyél több dollárt. A Weisztől se fogadd el dollárban a szén árát. Beszéltem az igazgatóval, ő mondta nekem, hogy a dollárt hamisítják. Erős selyempapírral csinálják ezt a szemtelenséget.

— Ki mondta ezt? Heller?

— Mutatott is egyet. Ismerem én a dollárt? Ismered te a dollárt? Mit tudom én, melyik az igazi. Én rajtam nem fog röhögni Svájcban a pincér. Koronát kérj mindenütt. Majd Bécsben veszünk igazi dollárt.

Az asszony tegnap Budán volt utolsó viziten Margitéknál. A Margit is boldog, hogy a férje végre kiváltotta az utlevelet. Eddig dacolt a közvéleménnyel, meg akarta mutatni a kárörvendő Friedrichnek, hogy nem fél a botbüntetéstől. Lajos — már mint a Margit férje —

Gondolat

kijelentette a klubban, hogy ő nem szökik meg a terror elől, őt nem lehet bottal kiverni az országból, micsoda beszéd az, akkor megy, miko: neki jól esik.

— És látod fiam: a kiszagdák! Hát ki hitte volna ezt? Mi? Nekik nem kell a bot. Emlékszel fiam arra a kis korcsmánkra Szentendrén? (Férj melegen bólongat.) Milyen tisztességes, józan nép járt oda hozzánk. A magyar szidja a zsidót, de nem veri.

Kis idő múlva megint megszólal:

— Azért mégis, — ha már utitársat kellene választani a bécsi hajóra, inkább egy Pallavicinit választanék magamnak, mint a sokorót.

— Aproó: tudod te azt, hogy az a bűdös suszter lenyuzta rólam a bőrt. Ezért a cipőért, ami a lábamon van négyezer koronát kért. Hogy majd elájultam. És még egy doboz krémet sem akart adni hozzám. Pukkadtam!

— Jól megy, mehet maguknak, mondtam neki. Erre a mester a csirizes asztal alá nyul és kihuz egy üveg felbontott pezsgőt.

— Mig ez itt van nagysága, mondta, addig nem busulunk. Hogy ezeket miért nem viszik mind Hajmáskérre!

És a kocsisok! Nahát!

— Sajnáltam koptatni ezt a drága cipőt. Felültem egy fiakerre. Ez a Buda különben is olyan hegyes, mintha turistáknak készült volna. És mennyi ócska ház! Hallottam a Margitéknál egyszer, hogy a Krúdy Gyula nem engedi lebontani ezeket a régiségeket. Elég az hozzá, hogy beültem egy kocsiba.

Négyszáz koronát kért a gazember egy órára.

A férj meg se szisszen. Leveszi a kalapját. Kopasz fején gyöngyöket ver a meleg.

—De miért mentél te fiam uj cipőben Budára? Használd Pesten.

Az asszony: Csak nem akarsz bankancsba Budára küldeni? Vagy meztláb gondolod?

A férj: Ugyan fiam! Csak azt mondom, hogy Budára minék uj cipő. Biztosan összetörted így is a lábodat. Hogy fogsz velem gleccse-reket mászni az Alpokban.

A napot eltakarja előlük egy fél-lábu rokkant katona. Kéreget.

— Van nálad fiam aprópénz, kérdi a férj.

Feleség: Az Est-re van nálam egy korona. Adjon maga.

Kinos keresgélés. A rokkant úgy látszik, ismeri már őket, nem vár egy percet sem, szedi a falábát és megy a következőkhöz.

Az asszony (lornyetten utána néz): Milyen tiszta ruha van ezen az emberen, fiam. Egész tisztességes rokkant. Nem kiabál, nem lármázik, ha az embernél véletlenül nincs megfelelő összeg. Ahol már ilyen tisztességtudó koldusok vannak, ott kezd elviselhetővé válni az élet. Szinte sajnálom fiam, hogy holnap elutazunk.

A férj: De legalább ma nem kiabálhat senki sem utánunk, hogy szökünk a bot elől. Mire visszajövünk egész kellemes ország lesz ebből.

Undorral felálltam.

Heti posta

MARKUS MIKSA ÉS A PAIZS. Az Ujságírók Egyesületét Márkus Miksa, az érdemes elnök megnyilatkoztatta a területrabló béke ellen. Hogy a tollak demonstrációjának nagyobb súlyt kölcsönözzön, nem találta eléggé alkalmasnak saját személyét, hanem meg-invítálta a gyűlésre Rákosi Jenőt is. Az ő ragyogó ékesszólása valóban méltó volt a szívek haragjához és fájdalomához. De mit akart leplezni még e nehéztüzerési fölvonultatás a személyi szérénység mellett?... Rákosi sem írhatja alá, hogy a radikális sajtó mai képmutatása megbízható őszinteség. Másnap délután pedig az Otthon Írók és Hírlapírók Klubja is kölcsön kérte Rákosi Jenőt egy díszbeszédre. Mi ez kérem?... Márkus öméltósága még ma sem indította meg lapját, a Magyar Hírlapot, pedig régi előfizetői epedve várják. Ma minden kiadó vérzik s ő még mindig szószék nélkül bolyong az új kurzusban. Ki akarja koplaltatni talán a keresztény kurzust azzal, hogy nem adja az emberek kezébe a Magyar Hírlapot?... Vagy más kurzust vár öméltósága?... Addig pedig Rákosival takarózzik.

KERESZTÉNYEK SIRJATOK. Ki haragszik ma már arra a nyájra, amely szédületes rohammal tódult a keresztviz alá, mikor a zsidóknak némi szemrehányásokat tettek a diktatúráért?... A kereszténység hódító erejét azonban még sem illik nap mint nap inzultálni újabb trükkökkel. Azt még el lehet viselni, hogy valaki fehér keresztet tűz a nyakkendőjébe, de az már mégis csak sok, mikor egy ilyen friss keresztves vitéz minden utcasarkon megtámadja az embert ilyen kérdésekkel:

— Tudja Ön, hogy a jó keresztény minden vasárnap misét köteles hallgatni? És tudja Ön, hogy a házasság szentség? És tudja Ön, hogy minden évben legalább egyszer gyónnia kell?... Tudom, testvér, tudom, de viseld csendesebben azt a fehér keresztet a nyakkendődben. És e kérdéseket ne régi keresztény barátainak tedd fel, hanem kedves szüleidtől kérd számon.

A „Virradat“ hitközsége

A Virradat című Friedrich-párti lap minapi számából közlünk egy kis hirt:

— Amerikai magyarok üdvözléte. Amerikában lakó magyarok (?) egy kis csoportja a Virradat útján üdvözléte küld Magyarországon élő rokonaiknak. A rokonaikról megemlékező amerikai magyarok névsora ez: Bates István Watertowból Rónai Istvánt, Deutsch Lajos Newyorkból Fisch Sándort, Friedmann Jakab Newyorkból Heller Józsefnét, Guttman Ödön Detroitból Klein Bertalant, Holländer S. Newyorkból Fuchs Sándornét, Klein Albert Clevelandból Fischer Dezsőt, Klein József Newyorkból Altmann Henriket, Lévay Lajos Newyorkból Martár Lászlót, Nagy András Englewoodból Nagy Katókat, Novotni István Clevelandból Kalósay Andrásné, Rosenzweig J. Newyorkból Groszmann Miksánét, Schwarz E. Chicagóból Somogyi Adolfit, Steiner Samu Bendből Steiner Miklóst, N. Stern Clevelandból Stern Bernátot, Türkiser Nándor Newyorkból összes ismerőseit, Weisz József Newyorkból Schaffer Adolfnét. A Virradat szerkesztősége állandó összeköttetésben áll az Amerikában élő magyarokkal és ezuton is felhívja mindazokat, akik Amerikába kiszakadt hozzátartozóikkal érintkezni kívánnak, forduljanak a Virradat szerkesztőségéhez, amely minden értesítést és levelet eljuttat az amerikai magyarokhoz.

A Virradat szerkesztősége valószínűleg tévedésből büszke erre az amerikai zsidóhitközségre, mellyel „állandó összeköttetésben áll“. Ez az elszólás inkább mulatságos, mert túl az Óceánon ezek a fajmagyarok is tévednek. Nem tudják, hogy a Virradat most már az intrazigens kereszténység előharcosa.

Szöveg

Donát Jakab, Steiner Adolf meg a többiek hat koronáért a ke- resztény kurzus vé- delme alatt

Azegészhez persze semmi köze a keresztény kurzusnak. Ma reggel a Klauzál-téren megállottam egy kirakat ablaküvege előtt s eltöltöttem ott egy pár percet a mai naptól és életemből. Megállottam, mert a kirakati ablaküvegen valami olyat láttam, amit az újságnak nem akartam elhinni. Engedd egy percig a kirakat előtt állanom, drága jó olvasó, és te egész világ, engedd, hogy minden dolgodtól nehéz szívemet és minden dolgodra kiterjedő őszinte érdeklődésemet a ragyogó májusi nappal játszó nagy üveg felé fordítsam s odaadjam szememet egy kiragasztott plakátcédula vonzásának, amire csakugyan ez van kiírva:

**Keresztény kurzus
védelme alatt**

Csak egy percig állok itt, mert sietek s az idők kábulatában egy-egy percre tudom ellopni magam néha, hogy az örök élet apró mozzanatait is megnézzem, egy elrebbenő semmiségre fölfigyeljek, tanuja legyek a legjelentéktelenebb esemény egy vonaglásának és megrendüljek az apró szenzációk és frissen kispekulált érdekességek mindennapi megnyilvánulásán.

Donát Jakab szóda- és szikviz-árusé ez a kirakat. Legalább ezt hirdeti a cégtábla, ami fölötte ékeskedik és ezt sugározza szemem felé két oldalról a cégér is, amire hatalmas szódavizes üveg van rajzolva. *Donát Jakab szóda- és szikviz-árusé, kirakatostól és mindenestől a keresztény*

kurzus védelme alatt áll és ezt hirdeti is magáról, feltűnőséget csináló nyomtatott betűkkel, mint ahogy hirdeti a szódat és hirdeti a szikvizet is.

Tőle jobbra és balra más üzletek vannak, fűszerezések, rőfösök, divatárusok, porcellán- és üvegkereskedők és ezeknél sehol sem láttam a figyelmeztető, dicsekvő, féltő, intő és kiabáló cédulát, ami a keresztény kurzus védelmét volna hivatva jelenteni. Érdeklődtem Donát Jakabnál, hogy mi az oka ennek a megkülönböztetett tiszteletnek, amelyben őt a keresztény kurzus részesíti? Egy kicsit zavartan, de készséggel mesélte el azt, ami itt következik:

— Néhány nappal ezelőtt beállított hozzám valaki, a bal karja és a bordázata között egész csomó nyomtatványt szorongatott s felkínált egyet eladásra. Megnéztem a cédulát, hát az állott rajta, hogy: a keresztény kurzus védelme alatt.

— Hat korona, — mondta az ismeretlen.

— Mire jó ez? — kérdeztem tőle.

— Arra, hogy a boltja a keresztény kurzus védelme alatt áll. Semmi baja nem történhet magának se, az üzletnek se. A keresztény kurzus szavatol érte és felelősséget vállal, hogy tüntetéskor a csőcselék nem veri be a kirakatablakot, nem fosztják ki a boltját, nem törnek össze mindent a helyiségben, nem zavarják el a vevőit, szóval: rendet, csendet, békességet jelent és csak — hat koronába kerül.

— És ha nem adok hat koronát?

— Nem kap cédulát, nincs mit kiragasztani az ablakába, jönnek a tüntetők, beverik a kirakatüveget, szétzúzzák a boltot, még maga is alig menekülhet... Vigyázzon! Megsugathatom, de ne mondja meg senkinek: holnapra nagy tüntetés készül és rengeteg kirakatbeverés lesz.

— Mit tehettem? Hat koronáért megvettem a varázserejű cédulát és siettem kiragasztani a kirakatomba. Azóta ott van. Tüntetés ugyan nem volt, azt hiszem, nem is lesz, a szom-

Szédolat

szédaimnak nincs is cédulája, de én nyugodtan alszom odahaza. A plakát megvédi az üzletet és a kirakatot. Hiszen nem ez az első ilyen cédulám! Az első forradalom óta állandóan változtatni kell a felírásokat: Nemzeti tanács védelme alatt... Proletárvagyon, óvjátok meg... most ez a legujabb divat: hat korona-vagyon- és életbiztosítás. A kirakatüveg 200 koronába kerül. Ha betörik, 200 korona károm van. Így fizettem hat koronát és épen marad az auzlágom. *Még kerestem is az üzleten kerek 194 koronát...*

Eddig tartott Donát Jakab magyarázata, aki hat koronáért a keresztény kurzus védelme alá helyezte magát. Csak az hat furcsán egy kicsit, hogy a plakátot négy olyan *bélyeggel ragasztotta le az üvegre, amire héber betűkkel az van felírva, hogy ami ebben a boltban kapható, mind szent és husvéti.* A szóda is, meg a szikviz is. Sel pészach.

Börzsarnok a keresztény kurzus védelme alatt.

Nem nyomdahiba. Nem a szedő ujjá csuszott félre, valóban börzsarnokról és nem sörcsarnokról van szó. Steiner Adolf börzsarnokáról, ami a Dob-utcában van, az ötös szám alatt és 1878-ban lett alapítva. Steiner Adolf börzsarnokát szintén a keresztény kurzus védelme alá helyezte, szintén hat koronáért, amit hasonló mesével és hasonló csalafintasággal szedett ki a zsebéből a ravasz „keresztény kurzus“, akiről itt megtudtam, hogy alacsony, sovány ember, összes bajusza van, *az orra hajlott, fogai épek, keze, lába rendes, egy kicsit keleti akcentussal beszél* és különös ismertetőjele, hogy áliandóan egy csomó cédulát hord magával, amire az van kinyomtatva, hogy a keresztény kurzus védelme alatt.

Steiner azt mondta, ő azt hiszi: hogy ez az ember, aki a plakátokat árusítja, *nem is keresztény.* Óriási rábeszélő tehetsége van, nagyszerűen tud meggyőzni, olyan élénken festi le a varázserejű cédula összes előnyeit, hogy muszáj vásárolni tőle. És

nem hagy magával alkudni. Ebben karakter és jellem, egy fillért sem enged a hat koronából. Sorra járta ezt az egész környéket. A Dob-utca, a Wesselényi-utca, Király-utca és a Klauzál-tér minden Jakabját és Adolfját felkereste és majdnem mindenki vett tőle ilyen cédulát.

— Nem is muszáj kiragasztani az ablakba — mondja a kuncsaftoknak. Elég, ha megveszi. Én előjegyzem a noteszembe, beterjesztem az illetékes helyen a nevét és kész a garancia!

Ugy is történt. Mikor kifizették neki a hat koronát, tényleg elővett valami noteszfélét a zsebéből, ceruzát varázsolt elő a füle mellől és végigjárt az egész mókát.

Mikor Steiner Adolf ezt elmesélte, éppen három munkás volt a börzsarnokban. Nagy ládákat cipeltek ki a szekerekre, azon dolgoztak serényen. Amíg a mese tartott, nem csináltak semmit, csak hallgatták őt is velem együtt ezt a bohókás történetet. Ott álltak szép körben és füleltek. Mikor aztán vége volt, hangosan nevetni kezdtek. De a pipát előbb mind kivették a szájukból, mert ha ki nem veszik, magától esett volna ki, olyan nagyon kacagtak.

Korányi és a tisztviselők

Kaptuk a következő sorokat:

Április 27-én a képviselőházban a pénzügyminiszter ur Öexcellenciája kijelentette, hogy ő szíven viseli a közalkalmazottak ügyét, de a tisztviselők is szállítsák le igényeiket. Szeretettel kérdelem, mint érti ezt Önagyméltósága? Lemondjunk arról, ami még van: rongyos ruha, kopott kalap, szétnyútt fehérenemű; vagy a tiz deka-grammos lisztadagról vagy a pár gramm cukorról, amit nem is szoktak kiosztani, vagy a husról, ami számunkra nem létezik? Talán arra gondolt Ökegyelmessége, hogy mondjunk le az életünkről, mert az fölösleges vegetálás? A kizgazdapárt biztosan tudja, hogy miről kell még leszoknunk, mert miniszterének kijelentésére összeverte tenyerét s gratulálásra nyújtotta a kezét. Fogadja szerkesztő ur... stb.

Budapest főváros szent Gellért gyógyfürdő-jével kapcsolatos gyógyszálló május 15-én a nagyközönség számára újból **MEGNYILIK!**
A legmodernebb technikai és kényelmi berendezésekkel. Nyári tartózkodásra kiválóan alkalmas. A gyógyfürdőben a régi hírnevű radiumos hőforrásokon kívül a modern fizikális terápia minden gyógytényezője áll a betegek rendelkezésére. Vezető főorvos: Dr. Benczur Gyula egyetemi magántanár. Bővebb felvilágosítást igazgatóság.

DOHÁNYPÁC
valódi egyiptomi kapható **CITY DROGÉRIA, IV., Eskü-ut 5. és BONDROGÉRIA, IV., Attila-körút 2. VED DROGÉRIA I.,** legelőndő próbatűveg ára 15 kor. és a postaköltség. 1/2 kgr. dohányhoz eleendő adag ára 35 korona és a postaköltség.

Brilliánst,
gyöngyöt, aranyat, platinát és ezüstöt horribilis áron vesznek
Singer Testvérek
VII., Rottenbiller-utca 24.
Telefon József 52-84.

Érzékeny és fájós lábakra
készít **cipőket**
Gerő Adolf Fia
orthopéd cipészmeister
Budapest, IV. ker.,
Kossuth Lajos-u. 4.
Gipszöntvények
készítése orvosi előírás szerint.

Bel- és külföldi illatszer, pipere, háztartási, gazdasági és fényképészeti cikkek állandóan raktáron.
Postán is szállít utánvétellel!

RADÓ
„Madonna“
DROGÉRIA
Budapest, VII., Thököly-ut 7. sz.